

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
 : Advocați 500 Lei pe 1 an
 : Magistrați 400 Lei pe 1 an
 : Un număr simplu 30 Lei
 : Un număr dublu 35 Lei
 : Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
 Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu
 Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
 unde se primesc abonamente și orice
 cereri de adife. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Fillpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Fillpescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Marta Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Stetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. Modificarea legii timbrului este o necesitate imperioasă și urgentă de *Dr Ioachim Tolciu*
advocat din Cluj
2. Lege privitoare la actele stării civile (urmare și sfârșit)
3. Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIATA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

Secția de
cereale - Secția
de coloniale - Fab.
rică de surrogat de cafea
„Centrala” - Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S.A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
	Advocați	500 Lei pe 1 an
	Magistrați	400 Lei pe 1 an
	Un număr simplu	30 Lei
	Un număr dublu	35 Lei
	Un număr vechi	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adf. Telefon 630

Modificarea legii timbrului este o necesitate imperioasă și urgentă

Noua lege a timbrului intrată în vigoare la 1 Mai 1927 prin unele dispozițiuni nenoro-coase, în cari se prevede taxarea actelor de procedură judiciară, îngreuiază mersul justiției și activitatea corpului avocațial. Timbrarea tuturor anexelor, exemplarelor, citațiilor, dovezilor de înmânare și altele în nenumărate piese de timbru, precum și controlarea și anularea acestor nenumărate timbre de către organele Justiției, răpește foarte mult timp atât corpului avocațial și justițiabililor în genere cât și organelor Justiției și magistraților în special, cari înainte de odată sunt chemați să împartă dreptatea și nu se controleze veniturile Statului.

Este incontestabil, că în urma acestor nepotrivite dispozițiuni, legea timbrului a nemulțumit pe toată lumea și modificarea ei în baza experiențelor de până acum se impune.

Trebue să întronăm principiul, că justiția este o manifestare a suveranității Statului, împărțirea dreptății este o necesitate esențială Statului modern, care nu poate să fie stânjenită în mersul ei de considerațiuni fiscale. Diferitele forme de manifestare ale Justiției nu pot fi considerate ca simple prestațiuni mercantile din partea statului cari trebuiesc plătite în parte de către justițiabili, ca și oricare bunuri materiale.

Dealtăparte se cunoaștem, că Statul spre a se reface și consolida, are nevoie de ajutorul cetățenilor și în special consolidarea justiției are nevoie în primul rând de ajutorul justițiabililor.

Se impune prin urmare căutarea unor măsuri legale, cu caracter de compromis, ca nici Statul să nu păgubească, dar nici justiția

să nu piardă din prestigiul și autoritatea ce-i se cuvine, ca a doua putere în Stat.

Credem că la modificarea legii timbrului trebue să se aibe în vedere următoarele principii:

1. Mersul Justiției să nu fie stânjenit de neplata taxelor de timbru, urmărirea cărora să se facă prin organele fiscului.

2. Taxele de timbru și aplicarea lor trebue astfel simplificate, ca să nu îngreuneze activitatea avocaților și a grefelor.

Având în vedere principiile enunțate mai sus, precum și inconvenientele ivite în aplicarea de 11 luni a legii timbrului.

Un proiect de lege cu privire la partea care se referă la taxele de timbru și impozitul proporțional de cereri și acte procedură judiciară și modul de perceperea lor se impune și propunem următoarele

modificări:

Art. 5, § 1, alin. 2. Impozitul proporțional se majorează la 1°‰.

Motive: În modificările ce urmează, se prevede suprimarea taxelor de timbru pentru exemplarele II și următoarele, pentru anexe, hotărârile judecătorești, dovezile de înmânare, citații și altele pentru simplificarea și ușurarea mersului procedurii. Ca Statul să nu fie păgubit prin aceste suprimări, propunem urcarea impozitului proporțional pentru actele introductive de instanță la 1°‰. Procentualitatea acestui impozit este justă și echitabilă, fiind în raport cu capacitatea economică a justițiabililor.

Art. 5, § 8, alin. a) se modifică-astfel: taxa de timbru se stabilește la suma de 300 lei atât pentru săteni cât și pentru orășeni.

Motive: Stabilirea unei taxe pentru procesele de divorț osebită și urcată pentru orășeni nu este întemeiată. Nu este echitabil și admisibil ca populația țării să se împartă în două categorii, cum nici nu se face în nici o altă legiuire. Aceasta diferențiere jig-nește și nedreptățește îndeosebi muncitorimea dela orașe.

Din art. 5 se suprimă § 16—17, din art. 6 se suprimă §-ii 1—4, 6, 9, 11, 12.

Motive: Tocmai aceste dispoziții au provocat cea mai mare nemulțumire. Timbrarea exemplarelor și a anexelor, apoi a hotărârilor judecătorești, a citațiilor și a dovezilor de înmânare, însemnează multă pierdere de timp, tot asemenea și controlarea și anularea lor de către grefe și magistrați. Cea mai mare greutate este timbrarea hotărârilor instanței, care la înaintarea cererii de către justițiabil nu există! apoi timbrarea dovezilor de primire (înmânare) cari asemenea trebuie pregătite ulterior de grefe. Anexarea de coli timbrate e primitivă, și acele se pierd de multe ori. Greșelile cer la unele tribunale anexarea timbrurilor mobile la cerere, cari urmează a fi aplicate ulterior pe hotărâri și dovezile de înmânare de către grefe. Timbrele astfel anexate se pot iarăși pierde și trecând prin mai multe mâni, nu se poate constata unde s'au pierdut. În multe cazuri greșelile pregătesc pentru mai multe părți o singură dovadă de primire (înmânare) și aplică numai un timbru singur, restul timbrurilor dispăre . . .

Este prin urmare mult mai simplu dacă taxele acestea de timbru se înglobează în impozitul proporțional dela art. 5, § 1.

Aceste taxe de timbru, a căror suprimare o cerem, învederează mai mult caracterul mercantil al actelor judiciare, cari trebuiesc plătite fiecare în parte.

Prin suprimarea lor se salvează autoritatea morală a actelor judiciare și a Justiției în genere.

Prin modificările propuse intenționăm ca numai scriptele cari emană dela justițiabili să fie timbrate, nu și încheierile judiciare interprocesuale, hotărâri, citații procese verbale (cari însăși fac parte din hotărâri precum a stabilit comisia centrală fiscală), Odată plătite taxele pentru petițiile introductive de instanță, procedura se desfășoară din oficiu fără a fi stânjenită de nenumăratele timbre.

§ 12 se suprimă și se va îngloba la art. 12 § 2 (cereri de executare).

Art. 7, § 7 se suprimă.

Motivele dela art. precedent.

Art. 11 în afară de taxele de timbru prevăzute la acest art. se va plăti și impozitul proporțional.

Motivare: Înnoirea procesului este un proces nou și în consecință și impozitul proporțional trebuie plătit. Prin această modificare intenționăm îngreunarea înnoirilor de proces, de multe ori fără rost.

Art. 12, § 5. Se întregeste astfel: Contestațiile (oposițiile, excepțiile) și intervențiile le ele.

Motive: Legea timbrului nu prevede clar excepțiile prevăzute de proc. civ. ard. cum sunt excepțiile contra mandatelor cambiale de plată, mandat simplu de plată, excepție contra denunțării raportului de locațiune etc.

La capitolul III. Secția II se suprimă cuvintele „Acte la cari impozitul se percepe numai prin viză”, rămânând, ca și impozitul după actele înșirate la art. 5, să se poată percepe și prin timbre mobile.

Motive: Plata impozitului proporțional numai prin viză pentru actele și cererile de întabulare în Ardeal și Bucovina unde există instituția Cărții funduare, dă foarte mult de lucru atât organelor fiscale cât și justițiabililor. Nu este motiv serios de a prelinde ca aceste acte să se plătească numai prin viză. Plata

taxelor la Adm. financiară și eliberarea recipiselor reclamă de obicei 24 ore, interval, care de multe ori poate fi fatal creditorului.

La art. 27 (Modul de percepere) alin. 3 se modifică astfel: „Timbrul mobil nu poate fi întrebuintat decât până la valoarea de 2000 lei”.

Motive: Urcarea maximului de timbru mobil dela 1000 la 2000 lei decongestionează munca funcționarilor fiscali și ușurează și accelerează îndeosebi lucrările de întabulări în Ardeal și Bucovina unde este Carte funduară.

La art. 30, alin. 3 se suprimă cuvintele „recipisa se va depune odată cu cerere și”.

Motive: Pentru că la art. 33 se prevede aplicarea vizei pe documentul original, care se înaintează la instanță, deci este de prisos să se anexeze și recipisa. Advocații și notarii publici trebuie să dovedească față de clienții lor achitarea taxelor de timbru și dovada o fac prin recipisa ce primesc dela autoritatea fiscală.

La art. 31 se suprimă alineatele 1 și 2.

Motive: Perceperea diferenței de taxe numai prin viză îngreunează iarăși procedura și nu este motiv serios pentru menținerea acestei dispozițiuni.

La art. 35, alin. 4 se suprimă ca fiind de prisos.

La art. 41 după alin. 1 să se adauge: „Partea se va soma în termen de 8 zile dela înaintarea cererii să achite diferența de timbre.

Art. 42 se suprimă și se înlocuiește cu un articol nou de următorul conținut:

„Cererile introductive de instanță și actele de procedură netimbrate sau insuficient timbrate se vor înregistra de către grefe, însă partea care le-a înaintat se va soma de grefă, ca în termen de 8 zile să efectueze timbrarea legală sub urmarea unei amenzi ce se va stabili și incasa de Administrația financiară și percepțiile fiscale, amendă care va fi egală cu îndoiul valorii taxei de timbru sau diferenței. Dacă nici după 8 zile nu se face timbrarea legală, grefa constată aceasta în proces verbal pe care îl transpune administrației financiare pentru incasarea timbrurilor și amenzilor. Dacă lipsa taxelor legale de timbru se constată în decursul procedurii, instanța va da ordinul greșelii pentru procedarea descrisă mai sus: Plata timbrurilor și amenzii se poate face în timbre până la 2000 lei, de aci în sus prin viză.

Lipsa timbrurilor sau insuficiența timbrurilor nu va fi motiv pentru amânarea debaterii sau suspendarea procedurii.

Dacă taxele și impozitul au fost achitate de partea care nu le datora, judecata la cererea acesteia va obliga la plata lor partea care le datora în termen de 8 zile.

La art. 43 se suprimă alineatul al doilea de următorul conținut: „În același timp se va

acorda părții contraveniente un termen, la care termen partea va fi ținută să justifice satisfacerea drepturilor fiscoale. Dacă la termenul fixat contravenientul nu va face această justificare de plată sau nu va prezenta dovada că a făcut apel contra procesului-verbal de contravenție, el nu se va putea prevala de actul produs, iar judecata își va urma cursul pe temeiul celorlalte dovezi ale părților". Suprimarea acestui alineat este consecința logică a modificării art. 42

Motive: Prin modificările ce propunem la art. 42 și 43 dorim să descătușăm justiția de principiul fiscalității. Să se asigure mersul justiției, rămânând ca fiscoal să-și încaseze taxele sale pe alte căi și prin organele sale. Activitatea magistratului trebuie să se concentreze asupra aprofundării fondului chestiunilor litigioase și deci să nu fie stânjenită de preocupări fiscale. Interesele justițiabililor și prestigiul justiției nu admit, ca mersul justiției să fie oprit pe loc la fiecare pas pentru interesele fiscoale, cari de multe ori prezintă interes minim față de interesul justițiabilului. (De ex. nu este just să suspenzi procesul de 1.000.000 lei pentru lipsa unui timbru de 2 lei). Admitem însă ca justiția să dea ajutorul său acolo unde situația cere (la constatarea actelor nelimbrate) fără ca însă mersul justiției să sufere. Controlul taxelor prin modificările de sus va trece asupra grefelor, cari și azi controlează taxele de timbru. În viitor însă acest control va fi mai sever. Eventual s'ar putea face personal răspunzător registratorul! Fiscoal are și el dreptul de a controla dosarele judiciare. Prin prevederea amenzilor, justițiabilii vor fi ținuti să facă timbrarea legală. Se remediază prin modificările propuse un inconvenient practicat dese ori în justiție: pârâțul nu achită taxele intenționat, ca să târăgăneze terminarea procesului. De aci înainte dacă nu plătește taxele convenite, va plăti amendă fără ca judecata să poată fi amânată.

Legea actuală a timbrului în genere nu e rea și însemnează progres față de situația anterioară, când în fiecare provincie era alt sistem de timbru, unificarea a fost deci o necesitate. Însă redactarea legii lasă mult de dorit. Din cauza lipsei de claritate se aplică anevoios și a dat loc la diferite interpretări, ceea ce dovedește numărul considerabil de hotărâri de interpretare, pe cari Comisia Centrală fiscală le-a adus în abia 7 luni de aplicare.

Ar fi de dorit deci înlocuirea întregii legi cu una nouă, însă nu imediat. Pentru a legifera o lege unitară de timbru pentru toată țara mărită, trebuie mai înainte unificate diferitele proceduri, diferitele acte și fapte, cari sunt supuse la taxele de timbru. Până la realizarea unificării pe toată linia și până la înlocuirea legii, se impune de urgență modificarea ei, care numai sufere amânare.

Taxele de timbru în justiție nu e permis să fie șicană pentru toată lumea ca în prezent. Credem că prin modificările propuse de noi legea timbrului va fi aplicabilă. În baza unor experiențe îndelungate de câțiva ani și după unificarea desăvârșită a procedurilor civile va fi actuală alcătuirea unei noi legi a timbrului, mai clară, mai precisă și mai puțin susceptibilă de contraverse decât cea actuală.*

Dr. Ioachim Tolciu
advocat din Cluj.

Lege privitoare la Actele stării civile

(Promulgată nr. 493 din 25 Februarie 1928, publicată în Monitorul Oficial nr. 44 din 15 Februarie 1928)

(Urmare și stârșit)

Art. 80. — Ofițerul stării civile la care s'a făcut declarația de căsătorie sau cel competent, potrivit art. 70, va primi declarațiunile, va procedea la celebrarea ei, după expirarea termenului prevăzut pentru facerea opozițiilor, dacă nu sunt opoziții, sau dacă cele făcute au fost înlăturate, retrase sau respinse.

De nu se va fi celebrat căsătoria în termen de un an dela data declarațiunii prevăzută de art. 70 declarațiunea și toate celelalte acte rămân fără efect.

Art. 81. — Pentru motive grave, procurorul tribunalului locului unde să găsească viitorii soți poate să acorde dispense de publicațiuni sau de orice termen.

În străinătate aceste dispense vor fi acordate de agentul diplomatic sau consular ce urmează a celebra căsătoria.

Dispensa este valabilă 15 zile.

Art. 82. — Românul se va putea căsători în străinătate, fie înaintea agenților diplomatici sau consulari, și în acest caz forma căsătoriei va fi supusă legii române; fie la ofițerul stării civile al locului, potrivit formelor prevăzute de legea străină.

Art. 83. — Căsătoriile celebrate în străinătate înaintea agenților diplomației sau consulari vor fi precedate de publicațiuni făcute în conformitate cu art. 72—73 iar afișarea se va face la ușa legației sau consulatului.

Opozițiile vor fi judecate de judecătoria domiciliului soțului căruia i se face opunere la căsătorie, iar dacă domiciliul acestuia este în străinătate, de judecătoria I București.

Art. 84. — Căsătoriile celebrate în străinătate înaintea autorităților competente a locului nu vor avea nevoie de alte publicațiuni decât cele prevăzute de legea străină.

Românul însă va trebui să îndeplinească condi-

* Acest articol — ne comunică dl dr. Tolciu — a fost scris de Dsa după îndemnul dlui Decan al baroului de avocați din Cluj și a fost trimisă Dlor Miniștri de Justiție și Finanțe în vederea concretizării prin lege a modificărilor semnalate.

țiunile de fond ale căsătoriei prevăzute de legea lui națională.

Art. 85. — Înaintea ofițerului stării civile care celebrează căsătoria, viitorii soți trebuie să prezinte actele de naștere și de va fi cazul dispensele obținute, actele de deces ale ascendenților, dovada desfacerii căsătoriei prin moarte sau judecată, sau desființarea căsătoriei anterioare, convențiile matrimoniale, precum și orice acte prevăzute de legi speciale.

Când actele arătate mai sus se găsesc înregistrate la ofițerul stării civile care urmează a celebra căsătoria, ele vor fi alăturate din oficiu la dosarul căsătoriei.

Art. 86. — Străinul, care se căsătorește în România, înaintea autorităților țării, este supus legii române în tot ceea ce privește condițiunile de formă ale căsătoriei.

El va prezenta ofițerului stării civile un certificat liberat de legațiunea sau consulatul său, conținând dispozițiunile legii sale naționale cu privire la condițiunile de fond ale căsătoriei.

Acest certificat va putea fi eliberat și de Ministerul Afacerilor Străine român.

Art. 87. — Când unul din viitorii soți dovedește imposibilitatea de a-și procura extracte, va putea dovedi data și locul nașterii lui sau decesul ascendenților, prin declarațiunea sub jurământ a doi martori, făcută la judecătoria sau înaintea ofițerului stării civile.

Procesul-verbal constatând aceste declarațiuni va fi semnat de martorii sau va arăta cauza pentru care ei nu au semnat și va purta mențiunea că el va servi numai la căsătorie.

Art. 88. — Ofițerul stării civile, înaintea căruia viitorii soți vor să se căsătorească, va refuza celebrarea căsătoriei dacă va constata că nu sunt îndeplinite condițiunile de fond sau de formă ale căsătoriei.

În acest caz se va urma conform art. 36.

Art. 89. — Consimțământul persoanelor chemate să dea autorizarea la căsătorie poate fi verbal sau în scris. În acest din urmă caz el va fi dat în formă autentică sau printr'o declarațiune făcută înaintea ofițerului stării civile care a ordonat publicarea, ori al domiciliului sau reședinței persoanei ce autoriză.

El va cuprinde numele, pronumele, profesiunea și domiciliul viitorilor soți, al celor ce dau consimțământul, precum și calitatea lor.

Consimțământul dat nu mai poate fi retras.

Art. 90. — Căsătoria se va celebra în public la casa comunală, față fiind viitorii soți împreună și în persoană și în prezența a doi martori majori.

Când unul dintre viitorii soți este împiedecat, din cauza unei boli grave, să se transporte la casa comunală, ofițerul stării civile, pe femeii unui certificat medical, va putea oficia și în altă casă, lăsând însă publicului libertate de a asista.

Art. 91. — Ofițerul stării civile examinând și găsimd că sunt îndeplinite formele legale, va lua declarațiunea martorilor pentru stabilirea condițiunilor ce nu sunt constatate prin acte, va lua consimțământul persoanelor chemate să autorize căsătoria, dacă el n'a fost dat prin act scris; apoi va întreba pe rând pe viitorii soți dacă voesc să se căsătorească unul cu celălalt și la răspunsul lor afirmativ, va pronunța în numele legii unirea lor prin căsătorie.

Art. 92. — Actul de căsătorie se va redacta de îndată și va cuprinde: locul, anul, luna și ziua căsătoriei; pronumele, numele, vârsta, confesiunea, domiciliul, profesiunea nouilor căsătoriți, precum și locul nașterii lor; pronumele și numele părinților; pronumele, numele și domiciliul martorilor; declarațiunile căsătoriților; consimțământul lor la căsătorie, precum și a persoanelor chemate să autorize căsătorie, cum și constatarea că ofițerul stării civile a declarat în numele legii unirea lor prin căsătorie.

Art. 93. — În registrul de publicațiuni se va face mențiune de celebrarea căsătoriei.

Când căsătoria este celebrată de un alt ofițer al stării civile decât cel care a ordonat publicațiunile, un extract depe actul de căsătorie va fi trimis în termen de 5 zile ofițerului stării civile unde publicațiunea este trecută spre a face mențiunea prescrisă mai sus.

Art. 94. — Binecuvântarea religioasă nu va putea să aibă loc decât după înfățișarea actului constatator al săvârșirii căsătoriei.

Art. 95. — Ofițerul stării civile va libera la cererea soțului un livret, de familie în care va înscrie căsătoria efectuată. În acest livret se va face la cererea soțului mențiune de orice schimbare în starea civilă a persoanelor cari alcătuiesc familia sa.

Despre actele de moarte

Art. 96. — Incetarea din viață se va declara verbal ofițerului stării civile al locului, în termen de 24 ore dela moarte.

Art. 97. — Sunt deopotrivă îndatorați a declara moartea, membrii familiei, cei cari au fost față la incetarea din viață și vecinii.

Dispozițiunile art. 64 sunt aplicabile și în acest caz.

Art. 98. — Persoana ce găsește un cadavru e obligată să anunțe de îndată autoritatea polițienească a locului. Când identificarea cadavruului s'a putut face, autoritatea polițienească va încheia proces-verbal, cuprinzând pe cât cu puțință indicațiunile necesare înscrierii și îl va trimite ofițerului stării civile competente, în termen de maximum 24 ore; când identitatea cadavruului nu poate fi stabilită, trimiterea procesului verbal se va face tot în acelaș termen, urmând ca ofițerul stării civile să înregistreze moartea indicând semnalmentele cadavruului și mențiunile cele mai amănunțite ce i-au fost furnizate de autorități.

Art. 99. — Certificatul de moarte încheiat de medic, sau de agentul însărcinat cu verificarea, se va prezenta ofițerului stării civile la declararea decesului. În caz când în comuna nu s'ar găsi nici unul din acești funcționari, ofițerul stării civile se va asigura personal de adevărul faptului declarat.

Art. 100. — Actul de moarte va cuprinde: data înregistrării, data morții (anul, luna, ziua și ora), pronumele, numele, vârsta, confesiunea, profesiunea, locul nașterii și domiciliul decedatului; pronumele și numele părinților decedatului, precum și ale soțului, cu mențiune dacă acesta trăiește, a murit sau e divorțat; mențiune de verificarea morții.

Art. 101. — În caz de deces în timpul unei călătorii maritime și în circumstanțele prevăzute de art. 65, se va întocmi actul în 24 ore de ofițerii instrumentari desemnați în acel articol și după formele acolo arătate.

Depunerea copiilor se va efectua potrivit art. 66.

Actul se va trece în registrul stării civile al ultimului domiciliu al defunctului; iar dacă acest domiciliu este necunoscut sau în străinătate, la oficiul stării civile al primului sector al Capitalei.

Art. 102. — Dacă moartea are loc pe o aeronavă, un vas fluvial sau în tren, declarațiunea morții se va face la ofișerul stării civile al locului unde cadavrul va fi depus.

Art. 103. — Inmormântarea sau incinerarea se va putea face numai cu autorizarea ofișerului stării civile și după 36 ore dela încetarea din viață.

Când moartea a fost însă provocată de o boală infecțioasă, autorizarea se va putea da și înainte de expirarea acestui termen, după dispozițiunea sau avizul serviciului sanitar.

Când sunt bănueli asupra cauzelor morții, autorizarea de înmormântare sau incinerare nu se va putea da decât cu prealabila incuviințare a parchetului.

Despre actele stării civile întocmite în caz de mobilizare

Art. 104. — Actele stării civile privind pe militari, marinari, și alte persoane urmând armata, vor fi încheiate în timp de mobilizare potrivit regulilor prescrise mai sus, cu excepțiunile din articolele următoare.

Art. 105. — Ofișerii stării civile militari, competenți să instrumenteze în cazul prevăzut de articolul precedent, vor fi determinați prin decret regal.

Art. 106. — Prin îngrijirea Ministerului de Război, fiecare formațiune mobilizată va avea registre pentru trecerea actelor de naștere, căsătorie și moarte. Registrul va fi ținut într'un singur exemplar și va fi numerotal, șnuruț, sigilat și parafat de comandantul sau șeful unității ori formațiunii mobilizate pe lângă care funcționează ofișerul stării civile.

Art. 107. — În afară de mențiunile prescrise de art. 58, 92 și 100, actele stării civile privitoare la militari vor mai face mențiune de contingentul, numărul matricol și unitatea căreia aparține tatăl noului născut la actele de naștere, al soțului la actele de căsătorie, al defunctului la actele de moarte.

Art. 108. — Declarațiunea nașterii va fi făcută în zece zile dela ușurarea femeii.

Art. 109. — În caz de căsătorie, ofișerul stării civile al unității căreia aparține viitorul soț este competent să primească declarația care se va aduce la cunoștință prin ordin de zi al unității pe lângă care funcționează ofișerul stării civile.

Căsătoria va putea fi celebrată numai după 25 zile dela trecerea în ordinul de zi.

Dispensa prevăzută de art. 81 va fi dată de comandantul unității imediat superioare celei pe lângă care funcționează ofișerul stării civile.

Art. 110. — În caz de moarte întâmplată într'un spital, ambulanță sau altă formațiune sanitară militară, administratorul sau șeful informațiunii va încheia proces-verbal constatând moartea; iar în caz de moarte în timpul luptei, sau înainte de a fi fost predat unei formațiuni sanitare, comandantul cel mai apropiat al unității, constatând moartea, va încheia proces-verbal. În ambele cazuri, procesele-verbale vor cuprinde toate mențiunile necesare înregistrării.

Pe femeii Procesele-verbale mai sus arătate, ofișerul stării civile militare va face trecerea în registru.

Art. 111. — Din cinci în cinci zile, ofișerul stării civile militare va trimite prin poștă o copie a tuturor actelor înregistrate:

a) cei dela alle formațiuni decât cele sanitare, părții sedentare;

b) cei dela formațiunile sanitare, părții sedentare a corpului din care face parte tatăl noului născut, soțul sau defunctul.

În caz când nu se va cunoaște corpul de trupă căruia aparține persoana, trimiterea se face Ministerului de Război, însoțită de toate indicațiunile cari ar putea duce la stabilirea unității căreia aparține. Ministerului stabilind unitatea va trimite copia părții sedentare.

Mențiune de această trimitere se va face pe fiecare act.

Art. 112. — În termen de 3 zile dela primirea copiilor, partea sedentară va completa datele rămase necompletate în act, servindu-se de foaia matricolă și va trimite extracte ofișerului stării civile al locului domiciliului tatălui, iar de este necunoscut acest loc, al mamei pentru actele de naștere, al domiciliului soțului pentru actele de căsătorie, al ultimului domiciliu al defunctului pentru actele de moarte.

Când domiciliul este în străinătate, trimiterea se va face oficiului stării civile a primului sector al Capitalei.

Ofișerul stării civile primind extractele, va înregistra actul în registrele sale.

Art. 113. — Ofișerii stării civile prevăzuți de art. 105 sunt competenți să instrumenteze și în actele unde ar fi interesate persoane nemilitari, însă numai în cazul când funcționarea autorităților comunale nu ar mai putea fi asigurată, ca urmare a circumstanțelor provenind din starea de război. În acest caz, trecerea atribuțiunilor stării civile asupra ofișerilor stării civile militare, cât și încetarea acestor atribuțiuni, se va face prin deciziune ministerială a Ministerului Justiției, după intervenția Ministerului de Interne, luându-se și avizul Ministerului de Război.

Partea sedentară, de îndată ce autoritățile comunale și-au reluat funcțiunile, va trimite extracte depe actele stării civile ofișerului stării civile pe care cel militar l-a înlocuit, spre a se conforma ultimului alineat al articolului precedent.

Art. 114. — Dacă încetării atribuțiunilor de ofișeri ai stării civile militare se va fixa prin deciziune ministerială; în cazul când o atare deciziune nu a intervenit, atribuțiunile lor încetează de drept, în ziua trecerii armatei pe picior de pace.

În ziua încetării atribuțiunilor, registrele vor fi încheiate și după verificare că s'au trimis extracte potrivit dispozițiunilor art. 111 se vor înainta Ministerului de Război pentru păstrare.

Art. 115. — Abaterile dela dispozițiunile art. 3, alin. III, 4—19 inclusiv, 21, 25, 26, 28, 30, 32, 35, 36, 45, 56, 58, 60, 62, 63, alin. III, 64, 77, 91, 92, 93, 95, 106 ale funcționarilor acolo prevăzuți, vor fi urmărite înaintea judecătoriei și pedepsite cu amendă civile dela 1000 la 3000 lei.

Art. 116. — Ofișerul stării civile care va libera certificatul de efectuarea publicațiunilor înainte de respingerea opozițiunilor făcute, sau va celebra fără dovada efectuării publicațiunilor sau respingerii opozițiunilor sau fără consimțământul celor chemați de lege pentru autorizarea căsătoriei, sau având cunoș-

fință de vreo împiedecare la căsătorie sau de lipsa vreunei condițiuni pentru validitatea ei, se va pedepsi după cererea ministerului public sau persoanelor interesate cu închisoarea corecțională dela 6 luni la 2 ani și cu amendă penală dela 2000 la 5000 lei.

Art. 117. — Orice persoană, obligată să facă declarațiunile prescise de art. 47, 57, 63, 64, 97 și 98, care le va fi omis sau făcut peste termen, se va pedepsi cu amendă penală dela 500 la 1500 lei.

Art. 118. — Când declarațiunile referitoare la actele stării civile sunt făcute cu bună știință că nu corespund adevărului, când faptul nu cade sub o învinuire mai grea, se va pedepsi cu amendă penală dela 1000 la 3000 lei.

Art. 119. — Orice persoană particulară care cu știință a reținut un extract în contra celor arătate de art. 44 se va pedepsi cu amendă penală dela 1000 lei la 5000 lei.

Art. 120. — Oricine va ascunde, tăinu, sustrage sau distruge vreun act de stare civilă arătat în art. 44, în scopul de a schimba sau suprima starea civilă a unei persoane, va fi pedepsit cu închisoare corecțională dela 1 an la 3 ani și cu amendă penală dela 5000 la 10.000 lei.

Dacă actul ascuns, tăinuit, sustras sau distrus, fără să modifice sau suprima starea civilă, are de urmare să schimbe ordinea de devaluțiune a unei succesiuni, pedeapsa va fi închisoarea dela 2 luni până la un an și amendă penală dela 1000 la 5000 lei.

Cu aceleași pedepse și după aceleași norme, se vor pedepsi și cei cari în scopul de a modifica sau suprima starea civilă a unei persoane vor fi făcut declarațiuni mincinoase, afară numai dacă legea penală nu prevede o pedeapsă mai mare.

Art. 121. — Când în urma unei hotărâri penale, exceptând pe cea pronunțată în materie de fals, va fi necesar a se face o rectificare, sau o înscriere în registrele stării civile, procurorul tribunalului va procede potrivit dispozițiunilor alin. II art. 31 și următoarele art. 41, 53 și următoarele, înaintea instanțelor civile.

Art. 122. — Preotul sau orice altă persoană îndreptățită la săvârșirea ceremoniei religioase, care va proceda la celebrarea actului religios fără să fi prezentat buletinul sau extractul dela oficiul stării civile, se va pedepsi cu amendă dela 1000 la 5000 lei.

Art. 123. — Persoanele cărora legea de față le-a lăsat în păstrare registrele actelor stării civile anterior încheiate, vor fi pedepsite, în cazul când vor refuza de a elibera extracte după aceste registre, sau face mențiunile prevăzute de art. 11, cu închisoare corecțională dela 2 luni până la un an și cu amendă penală dela 5000 la 10.000 lei.

Dispozițiuni tranzitorii

Art. 124. — Se abrogă art. 21—86 exclusiv, art. 151—161 inclusiv, privitoare la starea civilă, publicațiunea, celebrarea și opozițiunile la căsătorie, din codul civil în vigoare în Vechiul Regat, precum și orice dispozițiuni contrarii.

Prin derogare dela art. 14 al prezentei legi, art. 246 și 276 din codul civil din Vechiul Regat continuă să se aplice hotărârilor pronunțând desfacerei căsătoriei; transcripțiunea însă prevăzută de acest articol este înlocuită prin mențiune pe actul de căsătorie.

În Basarabia, transcrierea hotărârilor de desfacerea căsătoriei se va face pentru căsătoriile încheiate anterior intrării în vigoare a acestei legi, în conformitate cu dispozițiunile legii din 12 Noemvrie 1919, iar pentru cele încheiate posterior, potrivit art. 246 și 276 din codul civil aplicabil în Vechiul Regat și alin. precedent.

Art. 125. — Se abrogă dispozițiunile legilor XXXIII din anul 1894 afară de art. 41 și XXXVI din anul 1904, privitoare la actele stării civile; art. 28—37 inclusiv, 39, 40, 121—125 inclusiv al legii XXXI din 1894, asupra căsătoriilor, în vigoare în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, precum și orice legi, ordonanțe și dispozițiuni contrare legii de față.

Art. 126. — Se abrogă dispozițiunile art. 69—82 inclusiv, art. 86, 87, 88, 126—131 inclusiv din codul civil general austriac, legea din 25 Mai 1868 F. L. I. No. 47, în privința căsătoriei catolicilor; legea din 9 Aprilie 1870, F. L. I. No. 51, referitoare la actele stării civile a persoanelor cari nu aparțin unui cult sau bisericilor recunoscute de lege; ordonanța din 29 Mai 1876, F. L. I. No. 77, a Ministerului de Interne, Culte și Justiție, referitoare la căsătoria evreilor; precum și orice alte patente, ordonanțe sau dispozițiuni în vigoare în Bucovina, contrare legii de față, cu privire la actele stării civile, publicarea și celebrarea căsătoriilor.

Art. 127. — Se abrogă deasemenea și art. 25—31 inclusiv, 53—36 inclusiv, 61, 65, 66, 67, 72, 72¹, 73, 74, 74¹, 76, 78—83 inclusiv, 85, 87, 87¹, 90, 92, 93, 94, 97 și 98 din codul civil rus (colecția legilor ruse, vol. XI, part. a I); dispozițiunile referitoare la naștere și moarte cuprinse în statului consistoriului duhovnicesc ortodox, cele conținute în adunarea statutelor confesionale creștine și necreștine relativ la aceste acte, precum și art. 1460⁴⁹—1460⁶¹ inclusiv din procedura civilă rusă, ce regulează starea civilă a persoanelor prevăzute în uzul din 17 Aprilie 1905; art. 24 a, 38—58 inclusiv din înaltul uzul din 17 Octomvrie 1906 (colecția legilor art. 1728); art. 24 a, 35, 37—51 inclusiv din partea II a aceluiaș uzul de asemeni orice alte dispozițiuni în vigoare în Basarabia, contrare legii de față.

Art. 128. — Se abrogă dispozițiunile cuprinse în art. 22 al legii din 9 Martie 1880 și art. 78, alin. ultim din legea pentru organizarea Dobrogei din 1 Aprilie 1914.

Art. 129. — Publicațiunile de căsătorie făcute conform legilor anterioare se vor reface dacă au trecut 3 luni dela ultima zi a publicațiunii.

Art. 130. — Ofițerii stării civile confesionali, cari în temeiul legii de față au pierdut această calitate, sunt autorizați și obligați ca în formele întrebunțate și conform legilor atunci în vigoare să elibereze extracte din registrele confesionale.

Ofițerii stării civile laici, cari au avut căderea să instrumenteze sau să păstreze actele stării civile conform legilor anterioare la încetarea atribuțiunilor vor încheia registrele stării civile și le vor încredința împreună cu întreaga arhivă autorității comunale de reședință.

Art. 131. — Registrele ținute înainte de punerea în aplicare a prezentei legi precum și extractele eliberate din aceste registre, vor purta și pentru viitor valoarea lor probatorie.

Art. 132. — Dispozițiunile art. 60 din codul pe-

nal al Vechiului Regat se estind în tot cuprinsul țării în ce privește infracțiunile prevăzute în legea de față.

Art. 133. — Un regulament de administrație publică va desvolta dispozițiunile legii, întocmind formulare pentru toate registrele și actele stării civile, pentru extracte, etc., precum și pentru orice altă chestiune în legătură cu buna aplicare a legii.

Art. 134. — Legea de față va intra în vigoare la 1 Ianuarie 1929.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Înalta Curte de Casație

Judecătorii

Execuție silită a unei deciziuni definitive a Curții de Apel, dată în prima instanță de secția tutelară de pe lângă tribunal. Cerere de suspendare a execuției, urmăriții făcând dovada că au înaintat recurs în casare și depunând în depozit judecătoresc suma la care au fost condamnați. Admitere. Art. 71 din legea Curții de Casație. În fapt: Soția E. C. a cerut secției tutelare de pe lângă tribunalul Timișoara, ca soțul ei, în solidar cu socrii, să fie obligați la plata unei taxe de întreținere a copilului născut din căsătoria tinerilor. Curtea de Apel Timișoara a confirmat deciziunea tribunalului, astfel că toți trei, soțul și socrii au fost obligați în solidar să plătească soției suma de 1000 lei lunar.

Contra deciziunii Curții de Apel, pârâșii au făcut recurs în casare, iar pe de altă parte soția a cerut execuția acelei deciziuni, care s'a și ordonat. Pârâșii urmăriții au depus în depozit judecătoresc suma urmăriții și au cerut suspendarea execuției efectuate.

În drept: În conformitate cu art. 71 din legea Curții de casație, partea urmărită va putea suspenda executarea hotărârilor definitive date de Curțile de Apel sau Tribunale, în caz când atacă hotărârea cu recurs în casație, prin asigurare sau depunerea vâlorei corespunzătoare.

Deși art. 415 al. 3 pr. civ. declară sentințele date în materie de întreținere, executorii fără considerare la căile de atac și deși art 556 pr. civ. dispune că recursul nu are efect suspensiv de executare decât în cazurile prevăzute de procedură, totuși aceste dispozițiuni trebuie puse în concordantă cu art. 71 din legea Curții de Casație combinat și cu art. 87 care declară abrogate orice dispozițiuni contrare. (Dec. Nr. 531—928 Jud. rurală Timișoara jude Năsturaș).

Obiectele mobile care sunt incorporate la un imobil, întrucât sunt de prima necesitate, și fără de care imobilul n'ar mai putea corespunde scopului pentru care este destinat, sunt de a se considera ca lucruri imobile. În fapt: Reclamanta a făcut contestație prin care a cerut scoaterea de sub sechestra obiectelor arătate în dreptul fiecărei poziții aparțin ca accesoriu la moara urmăritului, asupra cărui imobil reclamanta are intabulat dreptul de ipotecă și întrucât urmăritoarele au sechestra suszisele obiecte conde-

rându-le ca lucruri mobile, după cum era ordonată execuția, cere scoaterea de sub sechestra întrucât obiectele sechestra sunt lucruri imobile.

În drept: Având în vedere că legiuitorul stabilește că lucrurile, bunurile sunt imobile sau prin natura lor sau prin obiectul la care se aplică, sau prin destinațiunea lor.

Considerând că obiectul principal la care aceste bunuri sunt destinate, fiind imobil, urmează că și ele să ia situațiunea lucrului principal, la care ele sunt aplicate, mai ales, că în speță ar face cu totul impropriu buna funcționare automobilului lipsa unora din accesoriile sale.

Având în vedere că ceia ce se numește accesiune nu este decât o consecință a incorporării materiale, a unui lucru accesoriu cu lucru principal, care este obiectul dreptului, fie că lucrul accesoriu e un produs al lucrului principal, fie că e unit cu el în mod material s'au artificial.

Considerând, că principiul este, că tot ce e produs de lucru, care e obiectul dreptului să ia caracterul lucrului principal.

Considerând, că dreptul real de garanție (ipotecă) se întinde și asupra accesoriilor incorporate în imobil, faptul că s'au sechestra aceste obiecte ca lucruri mobile, procedarea urmăritoarelor pare în contradicție cu Legea.

Având în vedere prezumpțiunea legală, care în cazul când 2 sau mai multe lucruri mișcătoare sunt unite în așa fel, că ele nu se pot despărți, fără a se denatura lucrul rezultat din unirea lor, atribue caracterul de imobil, după cum este și lucrul principal.

Că așa fiind fața de probele administrate, acțiunea de întimpinare se privește ca fondată și admisă. (Dec. Nr. 310—928 Jud. rurală Deta, jude Musatescu).

Tribunale

Prenotarea procesului în cf. pentru validarea sau invalidarea unui testament nu poate avea loc.

În fapt. Erezii testamentari căzând dela moștenire prin invalidarea testamentului, au făcut proces de reînnoire cerând prenotarea lui în cf, a comunei T.; cerere care le-a fost admisă.

În drept. Considerând, că prenotarea proceselor nu poate avea loc decât când poartă asupra proprietății (decizia plenară Nr. 11 a Curiei M.).

Că reînnoitorii n'au făcut proces care să poarte asupra radierei sau intabulării unui drept de proprietate, că erezii tertamentari au contra celui legal mijloace de asigurarea moștenirii pe baza legii XVI 1894.

Având în vedere și § 12 legea LIV 1912 care specifică expres cazurile de prenotare. Considerând, că prenotarea procesului referitor la validarea sau invalidarea testamentului nu se poate face neîntrând în nici unul din cazurile prevăzute de § 12 legea LIV 1912.

Pentru toate aceste motive s'a ordonat judecătoriai a radia prenotarea procesului. (Sent. Nr. 474—1928 Trib. Turda — red. jude Vioareanu).

Curți de Apel

Accident de muncă. Femeia remăritată n'are drept să pretindă despăgubiri după bărbatul său anterior, omorât prin accident. Copii au drept după tatăl lor mort prin accident de muncă, la o rentă,

Începând din ziua morții accidentatului și până la îndeplinirea fiecăruia din ei a vârstei de 16 ani.

Considerând, că potrivit art. 1327 c. civ. și jurisprudenței dezvoltate în jurul acestui text, femeia măritată n'are drept să pretindă despăgubiri după bărbatul său omorât prin accident (Casația Nr. 7551—1924).

Că față cu acestea, deși în speșă a decedat și soțul de al 2-lea a reclamantei însă odată dreptul său stins prin recăsătorire, acesta nu mai renaște, chiar dacă ulterior și cea de a 2-a căsătoriei s'a dizolvat.

Că apreciind câștigul ce l-ar fi realizat zilnic accidentatul din ocupația sa, găsește, că aderarea reclamantei la apel, de a se majora pensia alimentară a copiilor, cu începere dela Noembrie 1921, până la vârsta de 16 ani a fiecărui copil, e întemeiată și cătă a fi admisă, fixând pensia lunară la 200 lei, — de copil — și ca atare apelul păritului asupra acestui punct e de respins. Probațiunile invocate de apelant se omît ca inutile, întrucât experții și martorul invocați au fost audiați complect și într'un timp aproape de data accidentului, iar acum ar fi foarte greu să-și reamintească faptele și în tot cazul n'ar putea decât confirma cele afirmate destul de limpede mai înainte. (C. Apel Brașov, S. II. Nr. 1093926).

Riscul cazului fortuit. Suportarea pagubei când transferul nu e făcut de către proprietar. Art. 312 și 426 C. C. A. In fapt. In ziua de 12 Mai 1924, s'a prezentat la Banca pârâtă, mandatara reclamantei Dra Sz. T., cerând casierului L. I., ca să-i achite ordinul de plată în sumă de 350.000 Lei și rugându-l ca să-i facă plata în monedă mare, ce i s'a și promis după posibilitate. Casierul începând efectuarea plății pune pe masa ghișeului patru pachete spunând iață, unul este de 100.000 Lei și 3 a 50.000 Lei, apoi s'a aplecat în jos sub ghișeu pentru ai mai da încă 100.000 Lei în monedă de 100 Lei. În acest moment apare în fața ghișeului un individ rămas necunoscut, care în aparență că vrea să vorbească cu casierul ocupă locul din față, împingând pe Dra Sz. și imediat dispăre. Casierul revenind în față depune și restul banilor, dar în acel moment mandatara reclamantei observă lipsa unui pachet de 50.000 Lei și dă alarmă pentru urmărirea și prinderea individului necunoscut, care însă a reușit să se facă nevăzut. Casierul, la cererea mandatarei ca să completeze suma refuză. Reclamanta în ziua următoare primește suma de 300.000 Lei iar pentru rest introduce acțiunea de față.

In drept. Chestiunea dedusă judecății este a se stabili care din părțile litigante trebuie să suporte paguba survenită din caz fortuit, furtul susvenind în timpul efectuării plății.

Considerând că conform art. 426 și 312 c. c. a., proprietatea și posesiunea unui lucru mobil se transferă dela unu la altul, prin tradiția materială dela mână la mână, când așa dar convențiunei părților în urma tradițiunei proprietatea unui lucru mobil trece dela unu la altul prin acea că lucru se dă în posesiunea acestei din urmă.

Considerând că în baza acestui principiu în cazul când urmează a se face o plată în tot timpul efectuării plății, transferul proprietății banilor încă n'a avut loc, deoarece tradițiunea nu este terminată cătă vreme nu s'a numărat creditorului suma integrală

ce i se cuvine, dânduise în posesiune astfel că el numai din acest moment devine proprietar. Considerând că conform principiului *res perit domino*, riscul cazului fortuit îl suportă proprietarul respinge. (C. Apel Cluj, S. III. Nr. 2407—925.)

Delict silvic în care pedeapsa este numai amendă. Judecarea ca instanță de recurs de tribunal. Art. 83, 59—60 C. silvic. Recursul în Casație inadmisibil. Refuzare art. 556 și 557 pr. penală. Respingere art. 379 al. pr. p. În conformitate cu disp. art. 83 C. silv. tribunalul a judecat cauza ca instanță de recurs și deci al recers din acest punct de vedere era inadmisibil.

Admițând totuș că acestui recurs în Casație i s-ar fi dat loc, și în acest caz trebuia refuzat ca inadmisibil conf. art. 556 pr. p., deoarece pedeapsa prevăzută de lege (c. silv. art. 59—60) este numai amenda.

Așa fiind bine a procedat tribunalul prin încheierea apelată, iar Curtea a respins conf. art. 379 al. 4 pr. p. (C. Apel Cluj S. I n. P. 2399 927).

Notă Conform interpretării dată de Inalta Curte de Casație a legii modificatoare din 18/IU 1926 de accelerare, a art. 58, prin care până la unificarea procedurilor și recursurile penale din Ardeal declarate contra sentințelor pronunțate de tribunale ca foruri penale de a II-a instanță sunt trimise a se judeca de Curțile de Apel din Ardeal, care judecă conformându-se regulilor procedurii penale în vigoare aci. Conform acestei norme în toate afacerile penale judecate în apel de tribunale, fie că prima instanță a fost judecătoria de ocol (conf. codului penal), sau orice contravenție izvorâtă din legile administrative în cari pedeapsa primă a fost pronunțată de un for administrativ: Minister, Direcție generală etc. cu apel la tribunal, se urmează aceeaș normă. Curtea de Apel judecând în astfel de recursuri conform regulilor de pr. penală, respinge sau refuză recursurile în care pedeapsa de aplicat a fost numai amenda, conf. art. 556 și 557 pr. p. S'ar putea obiecta că astfel se calcă art. 103 din Constituție, recursul fiind de ordin constituțional. Inalta Curte de Casație a făcut însă distincția că, de ordin constituțional este recursul în casare, care poate fi judecat și de alte foruri decât de Curtea de Casație în conformitate cu legile speciale și în vigoare în diferitele părți ale țării conform aceleiași Constituții până la unificare. Curiozitatea este și mai mare când vom observa, că bunăoară aceeaș infracțiune pedepsită de lege cu amenă — ca cele relative la legea repaosului duminical, legea sanitară, automobilelor, exploatarea regiilor mon. Statului etc., — comisă în Ardeal, sentința tribunalului aci e fără recurs; iar în Vechiul Regat cu recurs în Casație în sensul că acolo Casația judecă în fond pe când Curțile de Apel în Ardeal nici nu ajung la fond. Sunt anomalii legislative ce se vede că trebuie să precedeze unificarea legislativă. În speșă ce publicăm Curtea de Apel însă n'a judecat ca instanță de recu s, ci ca instanță de apel, contra unei încheeri de respingere a tribunalului, constatată în corpul procesului verbal de dezbateri conf. art. 379 pr. penală. Rd.

Recurs în Casație declarat de vătămat. Delict de lez. corp. Nelimbrare. Art. 10 și 42 legea timbrului. Art. 556, 557 pr. p. Contra sentinței achizițoare de sub delict. lez. corp., pronunțată de trib. Trib. Turda N. P. 363/927 ca for penal de II-a instanță, a declarat recurs nelimbrat partea vătămată ca acuzator privat după 1 Mai 1927, dată la care și în Ardeal intrase în vigoare noua lege a timbrului.

Cum recursul este nelimbrat, iar cu ocazia retrimiterii de către Curte a dosarului la tribunal nici în ședința ordonată de Curte acestuia dela 21 Decembrie 1927 timbrul nu s'a complectat, în conformitate cu disp. art. 10 și 42 legea timbrului recursul a trebuit anulat.

Deși nulitatea nelimbrării primează, Curtea observă că chiar timbrat, recursul este inadmisibil, fiind

introdus de acuzatorul privat căruia legea prin art. 556 al. ult. pr. p. nu-i conferă drept de recurs contra sentințelor pronunțate de tribunal ca for penal de a II-a instanță, decât numai când tribunalul a calificat ca delict ori contravenție o infracțiune, care după lege este o crimă ceea ce nu e cazul (*C. Apel Cluj S. I Dec. nr. P. 1747/927*).

Nota. Legea timbrului intrată în vigoare și în Ardeal după 1 Mai 1927 ce privește inovațiile conținute în art. 5 al. 7, art. 8 al. 3; art. 9 al. 1 lit. c) și art. 10 al. 3 relativ la timbrarea acțiunilor penale introduse de partea vătămată în cauzele în care părțile pot stinge prin împăcare acțiunea publică, precum și orice opoziții, apeluri și recursuri introduse de partea vătămată, indiferent, dacă acțiunea publică, este sau nu în mâna părții, dă încă mult de lucru instanțelor represive din Ardeal. Nu știm, dacă n'ar trebui atrasă atențiunea tuturor judecătorilor și tribunalelor, ca să pretindă apelanților vătămați, depunerea timbrului legal odată cu declararea în instanță a căilor de atac, presupunând că judecătorii și tribunalele nu dau curs fără perceperea și a taxelor de citațiuni ale acțiunilor penale, în cari partea vătămată ce le exercită au aceste acțiuni exclusiv în mâna lor (art. 41 pr. p.). Până acum în dosarele penale venite în recurs la Curtea din Cluj și câte mi-au trecut prin mână, am văzut păstrată practica scoaterii citațiilor din oficiu, fie că acțiunea publică era introdusă de vătămat ori nu și această călcare de lege a timbrului n'o observă nici tribunalele. Dacă instanțele pomenite n'ar da loc dreptului de apel și recurs, decât numai după ce vătămații apelanți sau recurenți ar fi depus timbrul cerut de lege, s'ar simplifica și reduce lucrul la Curte, prin faptul că nu s'ar soroci judecarea unor astfel de apeluri și recursuri, economisindu-se timp și muncă. Art. 42 legea timbrului prevede punerea în vedere a părții să depună timbrul, instanța de apel și recurs este obligată prin urmare să sorocească termen și la ziua fixată abia dacă poate obliga partea la timbrare. Acest lucru în mod legal trebuie să-l facă instanța primă cu ocazia primirii căii de atac și totuși n'o face, dând drumul dosarelor netimbrate sub sancțiuni disciplinare. Cu atât mai mult în Ardeal obligația aceasta se impune, cu cât conform procedurii penale de aci căile de atac în penal sunt exclusiv orale în fața instanței, care are drept ca la primire să aplice sancțiunea art. 42 legea timbrului prin anulare ca netimbrat a apelului sau recursului. Rămâne încă — după părerea mea — deschisă chestiunea dacă în toate apelurile și recursurile ce trebuiesc timbrate de partea vătămată, aceasta mai trebuie ori nu să plătească și taxele de citațiuni, cum se întâmplă în acțiunile penale unde părțile se pot împăca și stinge acțiunea publică.

În speța ce publicăm, Curtea după ce a deșteptat pe recurent, trimițând dosarul tribunalului în scop de timbrare, fără rezultat, a trebuit să anuleze recursul indiferent de alte vicii de procedură ca: tardivitate sau inadmisibilitate a căii de atac. De remarcat din acest punct de vedere este faptul, că art. 35 din legea timbrului, oprind orice curs al cererilor netimbrate, excepțiunea la această chestiune primează orice altă discuțiune. În caz însă când apelul sau recursul sunt declarate nule, ca nefiind timbrate, partea poate forma o nouă cerere, dacă se mai găsește în termen. În materie penală în Ardeal însă unde calea de atac mai totdeauna este orală, prin netimbrare la termenul declarării ea este pierdută.

Red.

Curtea de Casație

Execuție. Curator de sequestro. Execuție ordonată de instanța penală. Cine stabilește cheltuelile prelinse de curator? Art. 493 proc. penală dispune că, atunci când instanța penală ordonă execuția de asigurare asupra averii mobiliare și imobiliare a inculpatului pentru efectuarea execuției se va adresa comisia rogatorie instanței civile competente, conform legii de procedură execuțională, care în asemenea caz va aplica normele acestei legi.

Deși legiuitorul nu arată dacă instanța penală care a ordonat execuția, sau instanța civilă care a efectuat-o, este competentă să stabilească cheltuelile

prelinse de curatorul de sechestr, totuși este neîndoios că din moment ce instanța civilă este însărcinată să efectueze execuțiunea, rezolvarea tuturor chestiunilor, cari sunt în strânsă legătură cu această efectuare, deci între altele, și stabilirea cheltuelilor prelinse de curatorul de sechestr, intră în atributul instanței civile, aceasta și pentru motive că instanța civilă este în măsură să aprecieze serviciile aduse de el. (*Cas. II. deciziunea civilă Nr. 223, din 1927*).

Sechestrul forțat. Ardeal. Supuși foști inamici. Bunuri. Lichidare. Lucru judecat. Căi de atac. Dacă revizuirea (inoirea) este admisibilă. (Art. 25, 26 I. pentru lichidarea bunurilor supușilor foști inamici). Din împrejurarea că legea pentru lichidarea bunurilor aparținând supușilor foști inamici din 12 Iunie 1923 nu a enumerat printre căile de atac prevăzute de art. 25 și 26 și revizuirea (inoirea) nu se poate deduce că întrucât textele de mai sus nu prohibesc în mod expres această cale de atac, ea ar trebui să fie admisă conform normelor de procedură civilă în vigoare, deoarece tocmai pentru a înlătura această posibilitate legiuitorul din 1923 voind a unifica pentru toată țară procedura și normele de drept în materia lichidării unor asemenea bunuri, prin articolul 43 a dispus în mod expres că orice alte dispozițiuni din alte legiuri sau regulamente în vigoare, contrarii acestei legi sunt și rămân abrogate. (*Cas. III. Dec. Nr. 853/927*).

Recurs. — Lipsa recurentului. Judecare. Condițiuni. (Art. 46. I. Curții de Casație).

Recurs. — Secțiuni-Unite. Neconstituționalitate. Pensiuni. Legea din 31 Ianuarie 1924. (Art. 103 Const.)

a) Art. 46 din legea Curții de Casație dispune, că în toate recursurile, fără nici o excepție Curtea va examina mijloacele de casare și în lipsa recurentului, cu condițiunea ca recurentul să comunice Curții, că înțelege a-și susține recursul pe temeiul motivelor scrise depuse la dosar. În lipsa acestei comunicări din partea recurentului, recursul va fi respins ca nesusținut.

b) Discuțiunea neconstituționalității legii din 31 Ianuarie 1924, prin care se suspendă aplicarea legilor de pensiuni din provinciile alipite vechiului Regat, nu mai prezintă astăzi nici o utilitate, deoarece în urma legii generale de pensiuni din 1 Octombrie 1925, recursurile pendinte până la punerea în aplicare a acestei din urmă legi, cum este cazul, cu recursul de față, vor continua a fi judecate potrivit dispozițiilor din legile sub imperiul cărora au fost făcute. (*Casația Secf. Unite, Dec. Nr. 55/927*).

Delict silvic. — Proprietate imobiliară. Chestiune prejudicială. Instanța competente să o rezolve.

(Art. 84 codul silvic). Rezultă din dispozițiile legii, că în materie silvică, proprietatea imobiliară formează o chestiune prejudicială a cărei rezolvare a fost rezervată instanțelor civile.

Așa fiind, instanța penală, în cazul când nu găsește dreptul de proprietate deplin justificat, este finută să suspende judecarea procesului penal dând un termen înăuntrul căruia să se stabilească acest drept înaintea instanțelor civile, iar nu să-l judece ea în mod sumar și pe cale incidentală. (Cas. II, Dec. Nr. 3060 927).

• • •

Cambie. — Semnare în alb. Cambiul de acoperire. Valabilitate, dacă au fost date în baza unui contract. Art. 84 din legea cambială.

Accelerare. — Art. 55 și 56. Nelimbrarea acțiunii. Nelimbrarea unui act anexat la acțiune. Creditorul unor cambii primite de la debitor semnate în alb, le poate legal complecta, dacă acestea sunt cambii de acoperire, date în baza unui contract de cont curent, iar instanțele judecătorești nu comit o violare a art. 84 din legea cambială dacă admit ca valabilă o atare complectare.

Art. 55 din legea accelerării prevede numai cazul nelimbrării petițiilor introductive de instanță și al actelor de procedură nelimbrate, iar nu și cazul când una din părți se servește de un act, ca mijloc de probă, deoarece de acest din urmă caz se ocupă numai art. 36 din menționata lege. (Cas. III, deciziunea Nr. 1049, din 16 Decembrie 1926).

• • •

Magistrat. — Prim-președinte de tribunal cu grad de Consilier de Curte de Apel. Transferare. Instanța la care urmează a fi transferat. Tribunal iar nu Curte de Apel. Nu este necesară ascultarea magistratului în cazul special prevăzut de art. 140 alin. II din legea organizării judecătorești, deoarece în acest caz Consiliul superior al Magistraturii dând aviz de transferare în privința magistratului pedepsit disciplinar, nu procedează la cercetări sau investigații pentru a fi nevoie și de ascultarea acestuia, ci își dă o simplă părere prin aprecierea actelor și lucrărilor din dosarul Comisiunii disciplinare.

Transferarea unui magistrat în altă localitate — oricare ar fi gradul dobândit în erarhia judecătorească — implică incredințarea aceleiași funcțiuni pe care o îndeplinește, iar nu a funcțiunii corespunzătoare gradului superior pe care-l are. (Cas. III, deciziunea Nr. 76, din 27 Ianuarie 1928).

• • •

Acțiuni în garanție privitoare la imobile. Când poate fi intentată? Dacă descripția prevăzută poate fi prezentată de părți. Părțile pot să scurteze termenul de trei ani pentru prescripția acțiunilor în garan-

ție, privitoare la imobile (Cas. I, deciziunea Nr. 2802, din 9 Decembrie 1927).

• • •

Notari publici. Serviciile prestate de ei în materie de protest. Serviciul auxiliar. Suspendarea lor în zilele de sărbători legale judecătorești. Prin art. 219 din legea de organizare judecătorească se arată în mod limitativ cari sunt sărbătorile legale și se prevede că în acele zile orice serviciu va fi suspendat la toate instanțele judecătorești, cum și la serviciile auxiliare, iar printre aceste servicii auxiliare sunt și acele prestate de notarii publici în materie de proteste cambiale (Cas. III, deciziunea Nr. 823, din 27 Octombrie 1927).

• • •

Proprietate imobiliară. Instrăinarea ei la doi cumpărători deosebiți. Se respectă dreptul celui care și-a intabulat mai întâi dreptul de proprietate. Potrivit disp. § 440 c. civ., atunci când un proprietar a instrăinat un imobil la două persoane deosebite, acest imobil se cuvine aceluia care a cerut mai de timpuriu intabularea: această regulă nu suferă excepțiune decât în cazul de dobândire dolosivă, având în vedere că legea nu apără partea, care a procedat în mod dolosiv.

Fără cu dispozițiile categorice citate este cert că imobilul în litigiu se cuvine celui ce îl încorporase și deci cu drept cuvânt a admis instanța de fond acțiunea intimatului, atunci când a constatat în fapt că el a dobândit mai întâi incorporarea asupra imobilului și că prin nimic nu s'a dovedit că intimatul ar fi recurs la manopere frauduloase.

Astfel fiind și indiferent de faptul dacă intimatul a fost sau nu bine reprezentat la încheierea tranzacției rămâne deplin stabilit că imobilul bine a fost considerat ca fiind al intimatului, deoarece acesta a dobândit mai întâi incorporarea (Cas. I au 1736 din 22 Iunie 1927).

• • •

Divorț. Căsătorie contractată în Ardeal. Soția româncă. Ultimul domiciliu al soților în străinătate. Tribunalul competent a judeca divorțul. După art. 639 proc. civilă, judecarea unui proces de divorț în cazul când, ca în speță, căsătoria a fost contractată în Șimleul Silvaniei iar ultimul domiciliu comun al soților a fost în străinătate (Budapesta), iar soția este cetățeană română cu domiciliul în Cluj — ar intra în competența Tribunalului din Capitala Țării.

Intrucât, însă, acest tribunal nu este în situațiunea de a judeca acest proces, deoarece dispozițiile legii matrimoniale, — sub regimul căreia a fost contractată căsătoria în discuțiune, și după cari dispozițiuni are a fi soluționat procesul, — nu își are aplicațiunea pe teritoriul tribunalului din Capitala Țării, urmează ca această înaltă Curte, prin analogie a art. 32 pr. civ., să delege cu judecarea procesului un tribunal român de pe teritoriul de aplicațiune a legii matrimoniale. (Cas. II, decizia civilă 397 din 1927.)

• • •

Pensiune alimentară. Ce se înțelege prin „ratele

scadente în cursul procesului" din art. 415 pr. civ.? Prin art. 415 din proc. civ. ardeleană se dispune că, fără considerare la apel, se poate declara executabilă în mod provizoriu sentința dată în materie de pensiuine alimentară, pentru ratele în restanță pe 6 luni trecute înaintea introducerii acțiunii, cum și pentru toate ratele scadente în cursul procesului.

Sub aceste din urmă rate trebuiesc înțelese acelea cari devin scadente până la pronunțarea sentinței definitive în cauză și în nici un caz numai acelea devenite deja scadente la data când a fost pronunțată hotărârea prin care au fost adjudecate. (Cas. II, dec. civilă 261 din 1927.)

...

Executori testamentari. Onorariul la care au drept dela erezi. Calea de valorificat. Este constant în dreptul ungar și necontestat în cauză că executorul testamentar, prin analogie cu mandatarul, are dreptul, în lipsă de convențiune contrarie, să pretindă onorar dela erezi pentru serviciile prestate în folosul și interesul succesiunii și al erezilor, iar, dacă nu ajunge la nici o înțelegere cu erezii, să își valorifice dreptul său la onorar pe cale de judecată.

Art. de lege XVI din anul 1896 ce cuprinde procedura lăsămîntară neprevăzând nici o dispozițiune referitor la fixarea onorariului convenit executorului testamentar, urmează că în principiu fixarea acestui onorar intră în atribuțiunea și competența instanțelor ordinare de judecată instituite de lege pentru soluționarea afacerilor contencioase.

Deoarece însă nu există nici o dispozițiune legală care să prevadă în mod formal că fixarea onorariului convenit executorului testamentar se poate face numai, deci în mod exclusiv, pe calea procedurii contencioase a art. de lege I din anul 1911, sau care să excludă în mod formal din atribuțiunea și competența instanțelor lăsămîntare fixarea onorariului executorului testamentar, urmează că nimic nu împiedică, dacă părțile interesate nu se opun și primesc judecata, ca această chestiune a onorariului să fi rezolvată de instanța lăsămîntară pe baza procedurii extra procesuale prevăzute în art. de lege XVI din anul 1894.

În specie, este necontestat că chestiunea onorariului convenit intimașilor ca executori testamentari ai succesiunii rămase pe urma autorului recurenților a fost debătută în fond de judecătoria lăsămîntară și apoi de tribunalul respectiv ca instanță de recurs, fără ca recurenții, care au figurat atât la judecătoria cât și la tribunal și-au pus concluziuni în fond, sau altă parte interesată, să ridice vreo excepțiune de atribuțiune sau competență.

Intrucât prin acest mod de a se comporta recurenții, ca și celelalte părți, au primit judecata instanțelor lăsămîntare, urmează, potrivit considerentelor de

drept citate, că hotărârile date de aceste instanțe cu privire la onorariul de executori testamentari ai intimașilor sunt perfect valabile. (Cas. I, dec. 2617 din 23 Noembrie 1927.)

...

Plată stipulată în coroane. Retragerea lor din circulație. Plata în lei pe cursul de retragere al coroanelor. Valabilitate. Potrivit disp. art. 989 c. civ. și 526 al. II. cod. com., dacă în momentul plății nu este în circulație moneda existentă la data contractării plata urmează a fi făcută în moneda în circulație la data efectuării plății.

Astfel fiind și odată ce rămâne stabilit în fapt chestiune necontestată de recurentă, că la data efectuării, plății, coroanele au fost retrase din circulație prin decretul Nr. 3364 din 12 Aug. 1920 și au fost preschimbate în lei prin jurnalul Consiliului de miniștri dela 20 Aug. 1920 în raport cu 2 coroane egal 1 leu, astfel că moneda legală pentru întreaga țară fiind leul desigur că numai ea poate fi liberatorie. Iar cursul nu poate să fie altul decât cel stabilit prin zisul jurnal al Consiliului de miniștri, indiferent care era raportul între leu și coroană la data când s'a făcut contractul. (Cas. III, dec. 962 din 24 Noembrie 1927.)

...

Recurs. Când se poate face. Dacă hotărârea statuind asupra capacității de a figura în instanță a părților, este o hotărâre premergătoare, nesusceptibilă de un recurs separat. (Art. 24 l. Curții de Casație). *Curtea:* Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, ridicat de intimată Firma „Consumul Funcționarilor Publici din Cluj“, pe motiv că decizia Curții de Apel atacată ar avea caracterul de hotărâre premergătoare, nesusceptibilă de un recurs separat.

Având în vedere că la prima instanță s'a admis prima excepțiune că partea reclamată n'ar avea capacitatea de a sta în instanță și a stins procesul.

Având în vedere că făcându-se apel de către intimata firmă „Consumul Funcționarilor Publici“, Curtea de Apel Cluj a reformat sentința Tribunalului, a respins excepțiunea de necapacitate cum și cea de litispendență, și a retrimis fondul în judecarea primei instanțe.

Având în vedere că instanța de apel prin decizia sa atacată cu recurs nu a statuat asupra unei măsuri preparatorii sau interlocutorii, pentru a avea caracterul de hotărâre premergătoare, ci asupra unei excepțiuni peremptorii de fond, lipsa de capacitate.

Considerând că hotărârea dată asupra unei asemenea excepțiuni soluționând o chestie de drept în mod definitiv, are prin aceasta caracterul de hotărâre definitivă, mai cu seamă când instanța, ca în speță, s'a și desesizat.

Considerând că decizia având un asemenea caracter și nu de hotărâre premergătoare sau deslușitoare, cum se exprimă art. 24 ultim aliniat al legii Curții de Casație, ea este susceptibilă de recurs și prin urmare incidentul este neînțemeiat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge incidentul

ridicat de intimata firmă „Consumul Funcționarilor Publici“ (Cas. III, Nr. 2762/927).

Contract. Novațiune. Executarea obligațiilor principale. (Art. 1377, 1378 c. c. austriac). Când părțile au modificat în parte contractul principal, printr'o convențiune ulterioară, intervenind astfel o novațiune, se stinge obligațiunea principală, fiecare parte fiind obligată a restitui celeilalte părți tot ce a primit în vederea executării obligațiilor principale, afară numai dacă părțile n'au dispus altfel printr'o convențiune specială. Curtea: Asupra cererii de revizuire astfel formulată:

Reclamantul prin acțiunea sa a cerut dela mine 32.500 lei în baza unei convențiuni afirmativ survenite între noi, referitor la împărțirea câștigului ce urma să încaseze după cele 10 vagoane de fân cumpărate de dânsul cu contractul făcut la 28 Iulie 1922 și anexat la dosar. Conform acestui contract eu am vândut reclamantului 10 vagoane de fân cu condiția că el în decurs de 40 zile socotite dela data contractului, să-l transporte, căci la caz contrar pierde arvuna primită de mine în sumă de 20.000 lei.

Acest termen ar fi expirat la 6 Septembrie 1922. Reclamantul în termenul stipulat n'a transportat fânul, — depozitia martorului Iosif Laslo nu poate fi luată în considerare căci el, în Septembrie, cu cele 7 care n'ar fi putut transporta 100 care fân dela Doboli de jos la Brașov, nici în o lună întreagă, necum în decurs de șase zile — și aceasta nici reclamantul nu afirmă; deci fiind în culpă el voește să-și reprimească arvuna primită prin o transacție. Această nouă transacție nu a dovedit-o cu nimic, căci depozitiile martorilor Moise Covacs, Alexandru Iacob și Francisc Göncki sunt nehotărâte, dintre care unele vizează repartizarea afirmativului câștig iar altele să nu se transporte fânul.

În baza probelor invocate de reclamant nu s'a putut dovedi nici transacția afirmată de către reclamant în acțiune dar nici novațiunea afirmată de onor Tribunalul în motivare și chiar dacă ar fi obvenit o nouă transacțiune ori chiar novațiune — ceeace eu neg holărât — și atunci întrucât aceasta transacțiune respectivă novațiune, n'a fost cuprinsă în scris în conformitate cu cerințele cuprise în art. 317 p. c., nu îndritue pe reclamant să înprocesueze înaintea judecătoriei de ocol.

Deci instanța apelativă au violat regulele de procedură cuprinse în art. 1 pct. a și 317 p. c. și art. 180 pct. 1, când în lipsă de document scris au abandonat excepția dilatorie.

Dar la aducerea acestei sentințe, atât prima instanță cât și instanța apelativă au violat și regulele de drept material referitor la transacțiune ori nova-

țiune, căci aceste contracte fiind bilaterale iau ființă numai prin consimțământul părților contractante or, existența acestui consimțământ nu a fost dovedită cu nimic, căci afirmative alegațiuni ca să nu transporte fânul, încă nu dovedesc ființa unui contract bilateral.

Având în vedere, că din sentința atacată cu cererea de revizuire și actele aflătoare la dosar se constată, că între părți a intervenit la data de 20 Iulie 1922 un contract de vindere-cumpărare prin care s'a stipulat, în caz de proces competența judecătoriei Sf. Gheorghe.

Considerând, că în conformitate cu dispozițiunile art. 45 pr. civ., în procesele de drept patrimonial în care legea nu stabilește competența exclusivă, este competentă și instanța judecătorească căreia se subordonează pârâtul, întrucât această subordonare, enunțată în afară de proces, cum este în speță, este cuprinsă în act privat, redactat în conformitate cu parag. 317 pr. civ.: în consecință acul din litigiu întrunind toate condițiunile de formă sus menționate este valabil și astfel procesul din litigiu isvorând din raportul de drept precizat în acel act. Tribunalul nu a violat nici o normă de drept formal când a respins excepțiunea dilatorie ridicată în baza art. 180 pct. 3 pr. civ., deci acest motiv fiind nefondat câtă a fi respins.

Având în vedere că din sentința atacată cu cererea de revizuire, se constată că părțile de comun acord printr'o convenție ulterioară, au modificat în parte contractul principal, intervenind astfel o novațiune prevăzută de art. 1377 c. c., întrucât există condițiunea sine qua non a novației, acel „animus novandi“, adică legătura dintre obligațiunea veche și cea nouă și astfel potrivit art 1378 c. c. a. stingându-se obligațiunea principală, fiecare parte este obligată a restitui celeilalte părți tot ce a primit în vederea executării obligațiunei principale, afară numai dacă părțile n'au dispus altfel printr'o convențiune specială, ceace nu este în speță; deci instanțele de fond nu au violat nici o normă de drept material când au admis acțiunea reclamantului; astfel fiind și acest motiv câtă a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, respinge cererea de revizuire (Cas. III Dec. nr. 864 din 16 Octombrie 1926)

• * •

Comision. Comitent. Lipsa terțiului. Executarea contractului de comision. (Art. 381 cod. com. ung.)

Legiitoral a lăsat la facultatea comitentului dreptul de a-l considera sau nu pe comisionar drept cumpărător al mărfii primite în comision, dacă odată cu avizul despre executarea comisionului, comisionarul nu numește ca cumpărător sau vânzător pe un terțiu.

• Curtea. Asupra cererii de revizuire făcută de

firma dr. Iuliu Spitzer et Comp. contra deciziei Curții de apel din Oradea-Mare No. C. II. 1005/10 1923 prin care s'a reformat sentința Tribunalului Oradea-Mare No. C. II. 3795/5/1922 și în consecință s'a respins acțiunea intentată contra lui Maurițiu Rozenberg pentru îndeplinirea unui contract, constând din cumpărarea cantității de 200 kgr. pâsat, transit Oderberg.

Având în vedere că din decizia atacată cu revizuirea rezultă că, pentru a ajunge la această soluțiune. Curtea de apel stabilește în fapt, pe baza scrisorii anexată sub S, că reclamanta n'a făcut dovada în sensul art. 381 cod. com. că a reținut pentru ea marfa primită prin comision și constată că din scrisoare rezultă că reclamanta a vândut marfa altei persoane; în consecință Curtea conchide că în acest caz reclamanta nu poate să ceară executarea contractului, acest drept aparținând numai cumpărătorului, ci numai plata daunelor cauzate de comitent prin neexecutarea nedreptului.

Având în vedere că prin motivele cererii de revizuire se susține că instanța de apel a constatat starea de fapt cu deducerea evident greșită și cu violarea regulilor de drept material, întrucât, — susține recurenta — din actele și lucrările dela dosar se constată că marfa dată în comision a fost reținută de dânsa și a comunicat părâtului că a vândut marfa, fără să arate numele cumpărătorului, ceace conform art. 361 cod. com. îi conferă calitatea de cumpărător a mărfii.

Considerând că art. 381 din cod. com. acordă dreptul comisionarului de a reține în calitate de cumpărător mărfurile primite pentru a se vinde în comision, iar alin. ultim al acestui text de lege prevede că dacă odată cu avizul despre executarea comisionului, comisionarul nu numește ca cumpărător sau vânzător pe un terțiu, comitentul poate să considere drept cumpărător sau vânzător pe comisionar, ceace înseamnă că legiuitorul a lăsat la facultatea comitentului dreptul de a considera sau nu pe comisionar cumpărător al mărfii primite în comision.

Considerând, că în speță Curtea de apel înțelegând just atât scrisoarea anexată sub S., cât și celelalte acte din dosar fără a le denatura și constatând în fapt, că recurenta n'a reținut pentru dânsa marfa primită în comision, ci a vândut-o unui terțiu, prin aceasta a făcut o bună aplicațiune a tuturor normelor de drept material când a respins acțiunea pentru executarea contractului, aceasta fiind un drept al cumpărătorului mărfii, iar nu al comisionarului.

Că deci, motivele cererii de revizuire sunt nefondate, iar cererea urmează a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive Curtea respinge cererea de revizuire. (Cas. III, Nr. 1185/1926).

INFORMAȚIUNI

Duminecă s'a sărbătorit cu mare însufleșire la Chișinău învierea legislației Basarabiei cu aceea a Vechiului Regat.

Se știe că în urma alipirii la 15 Octombrie 1918, justiția românească a fost restabilită în această provincie alipită în drepturile ei istorice. Limba românească a fost instaurată ca limbă oficială în justiție, iar instanțele judecătorești din Basarabia au fost organizate la fel cu cele din Vechiul

Regat, trimițându-se chiar de atunci magistrați selecționați car cu devotament s'au pus pe lucru. Având însă a aplica legiuiri rusești, streine de spiritul de tradiție și rost al vieții moldovenești munca le era mult stânjenită.

S'a procedat în luna Iulie 1919 la o unificare parțială prin introducerea codului și procedurii penale române, a codului comercial și o parte ein legea judecătorilor de ocol și a câtorva materii din codul civil român și alte legiuiri de mică importanță.

Rămăsese însă în vigoare codul civil și pr. civ. rusă și alte legi civile cutumiare, cari îngreunau mersul unitar al justiției cu toată strădania organelor judecătorești.

Astăzi în urma votului parlamentului, întreagă legislația civilă română s'e extins în Basarabia, ușurându-se munca justițiară a instanțelor și barourilor din acele părți unite ale țării, întru desăvârșirea luptei pentru complectă unificare sultească, ce nu pregeată.

Domnii Miniștri de Justiție și Sănătate, au participat cu întreaga magistratură basarabeană la sărbătorirea acestui mare eveniment național, ce bucură întreaga Țară Românească și care premerge cu puține zile aniversarea împlinirii a 10 ani dela alipirea Basarabiei la țara mamă.

Relevând importanța actului împlinit, „Ardealul Juridic” se asociază laudelor cuvenite bunilor români, cari i-au hotărât înălțuirea; munciud ca revistă de unificare legislativă, ne mângăie nădejdea sărbătoririi în curând a unificării totale a legislației române.

„Ard. Jur.”

„ALBINA” Institut de Credit și de Economii, Sibiu

No. 26284 Dir.

Concurs

Pentru ocuparea postului de juriconsult avocat la sucursala din Cluj a institutului de credit și de economii „Albina” se publică concurs cu termen până la 31 Maiu 1928.

Reflecții la acest post se vor adresa Consiliului de administrație al institutului, de unde vor afla condițiunile de angajare, cari sunt cele cuprinse în Pragmatica de serviciu pentru funcționarii de cl. II. b.

Advocatul angajat, poate fi încredințat și cu chestiunile de contencios de ale altei întreprinderi afiliate a institutului „Albina”. Practică particulară nu se admite.

După un serviciu de probă de 1/2 an mulțumitor poate urma numirea definitivă.

Sibiu, 14 Martie 1928.

Consiliul de administrație.

1000 coale de hârtie pt. concipiat . .	Lei 350.—
1000 coale de hârtie albă (Velină) . .	Lei 540.—
1000 coale hârtie pt. mașină	Lei 480.—
12 buc. de creion Hardtmulh	Lei 36.—
1000 buc. Plicuri oficiale	Lei 240.—

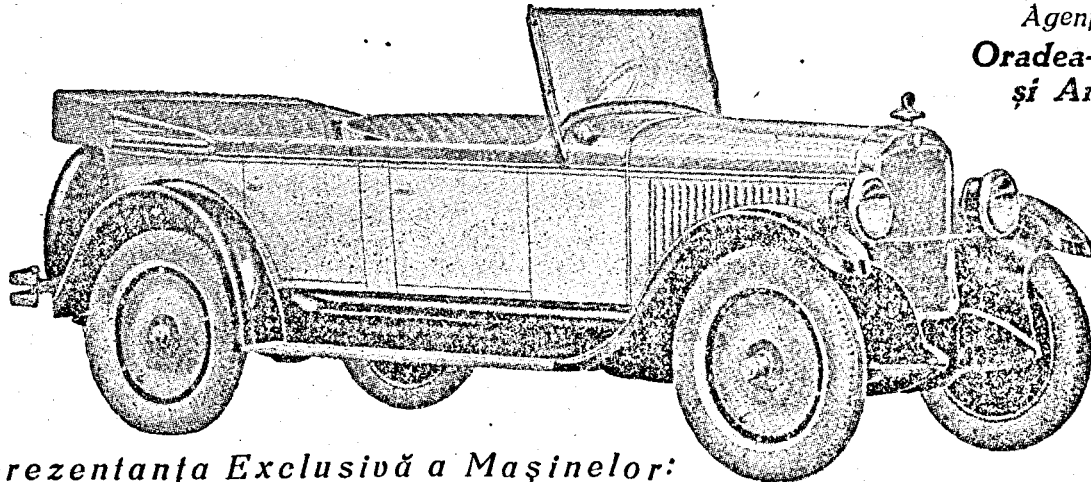
Papetărie și tipografie Boros

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83.

Imprimare pentru avocați
în depozit permanent.

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinilor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

in permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

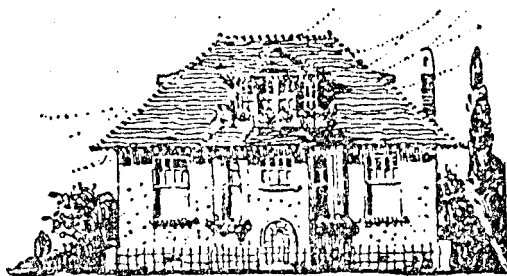
TELEFON.
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.